

cuius nos principes efficiat. Amen

Finit.

2 **Sermo eiusdē can-** **cellarij de dñio euāgelico fact⁹ i cena dñi.**

Omnia dedit ei pater in manus Job. xij. Originaliter i euangelio pñcialiter recitato. Pro impetranda gratia ⁊ v̄tute digiti dextre manus dei qua apta/ oia implentur bonitate. q̄ subtrahit/ oia labefactione repentina dissoluunt te matrem gratie/ te virginem inclitā/ p cuius manus (teste Bernardo) datur nobis quicquid datur. que diues es in oēs iuocantes nomen tuū. salutantes implorant⁹ et implorantes salutamus dicētes. Ave Omnia dedit ⁊c. vbi supra. Apud vos o doctissimi ⁊ p̄cellentes viri/ mibi sermonē habendū esse cōspicio. qui certa iam et indubitata fide tenetis/ q̄ filio suo dño n̄ro Iesu xpo dedit omnia pater in manus/ ac p̄ inde monarchaz eū v̄lem cōstituit. vt iure dixerit. **Matth. vlti.** Data est mihi ois potestas in celo ⁊ in terra. Hoc dilectus eius ap̄lus cōtemplabatur dū asseruit **Apoca. ix.** q̄ habet in vestimento et in femore suo scriptum. **Regem et dñs dñantū.** **S**ed quo iure xpus q̄ insup titulo monarchiaz hanc accepit? **M**ultiplici quidem ⁊ signāter triplici. **P**rimū iure hereditario diuine filiationis. Nam etsi filius et heres arguit ap̄lus **Roma. vi.** et **Gal. iij.** **A**t uero d̄ deo patre/ vere vidit ⁊ enūciāuit sancta illa mulier **Judith. ix.** appellans eū dñm vniuersę creature. **D**ñs igitur talis erit ⁊ filius. **N**ic postq̄ dñs per p̄pham dixisset ad filium. **E**go hodie genui te/ subiūxit p̄ p̄nti. **P**ostula a me et dabo tibi gētes. hereditatē tuam ⁊ possessionē tuā ⁊c. tanq̄ diceret illō. **Lu. xv.** Fili omnia mea tua sunt. **S**ecundū ius monarchie v̄lis in xpo cōsurgit ex titulo. mutue dilectōis eius ad p̄rem. **N**ā antiquū est phice veritatis puerbiū **Amicorū** oia esse cōia. **F**ili⁹ enī q̄ suo mō repēdit oia patri. in donatiua spiratiōe sup̄mi amoris q̄ sp̄ssanc⁹ ⁊ coexistit readamationis vicissitudo vt ei p̄ donet oia. **A**m̄plus tertiu ius monarchie v̄lis inuenit i xpo appropriatē q̄ ad naturā assumptā et titulo victoriose debellatiōis seu ciuilibis adquisitionis ⁊ cōquestus. **V**ictorem cūtra

sequuntur ait quidam. Nonne christus vt imperiosissimus victor/ aereas potestates debellauit? Sic notat ap̄ls ad **Eph. ij.** **N**ōne captiuā sub eis duxit captiuitatē/ quaz p̄p̄ij sanguinis p̄cio redemerat ⁊ suā effecerat. **S**icut p̄pha testat **Ascendēs in altum ⁊c.** **I**dem habet ad **Aph. iij.** **Q**uin etiam tota vniuersitatis machina que gratia/ hominis condita est f̄m p̄hm ⁊ habetur satis **Deute. iij.** **I**pa fuerat ad impiū crimen lese maiestatis diuine/ deteriorata. teste **Aypriano.** et a natiuo decore suo/ plurimū deciderat. **I**uste nimiz. vt in bōis p̄pter se cōditis/ homo p̄ditōr ⁊ p̄uaricator/ plecteret **Sed** audi qd sup hoc cārat ecclesia. **T**erra pontus astra mūdus q̄ lauānt flumine. **E**cce p̄ xpi passiōem lota ⁊ reparata esse omnia aqua emūdationis repationis ac purificationis. **N**ōne inductus est ap̄ls dicere de xpo passo. q̄ deus exaltauit illū ⁊ dedit illi nomen qd est sup omne nomen. vt in noīe ihu omne genu flectat cęlestiū ter/ restriū ⁊ infernoz. in signū vniuersalis dominij ad **Philipē. ij.** **D**abemus ergo titulos enumeratos tres in xpo. diuine filiationis. mutue readamationis. et strēnue debellationis. p̄pter qd rite dictū est. q̄ oia dedit ei pater in manus. **I**ta sentitis de christo o sapientissimi viri. **I**ta iugiter pia fidei sinceritate deo p̄picio sentietis. **Q**uam obrem nec habeo necesse in p̄suadēdo amplius verba p̄dere. aut opaz cōsumere. nec istū solem veritatis p̄fulgidū/ ingerere de beo vobis ip̄m cernentibus. et de xpo sciētibus q̄ omnia dedit pater in manus. **P**ropterea traducat sermo noster a l̄ra ad m̄steriū. a fidei soliditate/ ad mox puritatem et a diuina filiatione naturali/ ad p̄cipuam filiationis adoptiue generatiōem. **P**ertractemus q̄ pacto sp̄s quilibet xpianus/ xpi frater ⁊ amicus/ sit aut esse debeat princeps omnū. **C**ontemplemur. q̄sta et q̄s sup̄effusa liberalitate/ omnia dederit nobis pater in manus si volumus. **Q**uis pater? **P**ater ille qui possedit ⁊ fecit ⁊ creauit nos **Deute. xxxij.** qui a nobis pater agnosci/ pater vocari/ altissima p̄orsus ⁊ obstupescenda dignatione voluit/ monuit atq̄ iussit. **Matth. vi.** **Q**uid enī mirabili⁹. qd ad audiendū iocūdus: q̄ vt vnusquisq̄ fidelū instar xpi monarcha sit oim si placet et ita est n̄. vnusquisq̄ sp̄s vere fidelis/ monarcha est oim ⁊ multiplici. nō vno sed

Sermo de dominio euā.

triplici iure et titulo ad exemplar xpi. **Ius** vniū dat filialis adoptio. **Ius** alteruz dat triūphalis debellatō. **Ius** tertiu readamatiōis vicissitudo. **Erigite** aures dilectissimi. hilarasciat facies serenentur oculi. omnis exurgat affectio. gratiarū resonent actiones. **Os** lingua mens sensus vigor confessionū iubilū bñdictionem ⁊ laudem psonet. **Querō:** Querantoz nouitas gaudiorum? **Magna** valde p̄clara. insignis nihil supra. qz iam nō vno sed triplici titulo xpi anūs monarcha est. xpiano oia dedit i manus xpianū fas est dicere potentissimū. **Audebo** dicere et omnipotentissimū et arguar blasphemie si non hoc apostolus si milis nobis de se dixit. **Oia** possum omnipotens sum. exponit Bern. **In** eo q̄ me cōfortat xpus ad Philipē. iij. **Si** pua est apostoli autoritas tibi / satis sit illa christi qui ait. **Credenti** / nihil ē impossibile. **Dabit** ei. xvij. **Si** quis adhuc hesitat et p̄libito nos fingere putat que dicimus super hoc vinculi dñio. **Audiat** aplm ad Romanos. iij. **Qui** pprio filio nō peccit sed p nobis oibz tradidit illū. q̄to magis etiam nō cū illo nobis oia donauit? **Ecce** qualiter o fidelis anima / p̄spiciū habes apostoli testimoniu imo argumentū q̄ omnia dedit tibi pater in manus. **De** quo p̄e idē scribens. i. ad Thim. vi. asserit q̄ p̄stat nobis abunde omnia ad fruendū. **Hoc** domini / um Hiero. ad Paulinū scribens nō tacuit. credenti ait / totus mūdus diuinitaz ē. in fidelis autem etiam obulo indiget. **Sic** vi uamus q̄si nihil hñtes ⁊ oia possidentes. **Sumptū** ab apostolo. ij. ad Cor. vi. **Dec** aut et similia multa / nūquid nō obscure monarchiā nr̄am / stabile diuini scripture fundamēto cōfirmant. **Nōne** palam oñdū de fideli quolibet q̄ oia dedit ei p̄ i manus. **Verū** disseramus de titulis q̄s posuimus esse tres. i. filialem adoptionem triūphalē debellatiōem. redamatiōis vicissitudinem. **Dedit** emur in exercitatiōe nostra si forsan ee p̄ntis euangelice lectiōnis serie triplex hoc ius inuenire poterim? **Iustū** quidē arbitroz vt euāgelicū p̄ns misteriu potius q̄ externa loquamur / si possumus vt posuimus. **Triplex** itaqz conspicio memoratū nūc esse misteriu. ablutionem. humilitatem. sacramentalē refectiōez. **Primū** est fidei purif. caris. scōm spei cor / roborantis. tertiu charitatis reficiētis. **Ab**

lutio spectat ad titulum filiationis. humiliatio ad titulu debellationis. sacramentalis refectio ad titulu redamatiōis. **Fides** corda purificans ad **Cor.** xv. **Dat** esse filium dei. **Joh.** i. **Dedit** ei potestatem filios dei fieri. **Si** queris quibz dedit **His** q̄ credunt in noie eius. **Spes** humiliās sub expeccatione futuroz dat victor iam de hostibus qz spes non cōfundit ad **Roma.** ij. **In** me sperauit inquit dñs p̄ p̄ham. **Liber**abo eū ⁊c. **Charitas** reficiens vniū deo p dilectiōem qm̄ qui adheret deo / vnus ē spūs cū eo. i. ad **Cor.** vi. **Qui** autē edit xpm̄ et bibit eius sanguinē / in deo manet et de⁹ in eo **Johan.** vi. **Ac** proinde vnus spiritus est cum eo. **Si** vnus spiritus quanto magis vnus dominus. **In** primo se habet deus ad spm̄ nr̄m vt pater ad filiū quē hereditat. **In** scōdo vt dñs et rex ad militē quē coronat. **In** tertio vt amicus ad amicū cui omnia cōicat et oia dat in manus. **Sed** norandū est valde ne calūniē nobis supbi. quē admodū rider **Oratius** poeta stoz / cos qui se reges oim appellabant. **Notandū** in q̄s q̄ heres q̄to tpe puulus est / nihil differre videtur a seruo cū sit dñs omnium ad **Balla.** iij. **Similiter** in hac pegrinatione ⁊ militia / spūs noster q̄stūcūqz sit dñs oim. nihil differre videtur a seruo. qm̄ in fantulus est puerulus aut adolescentulus et minor annis. **Si** quidē q̄stūcūqz p̄fecerit / quousqz excreuerit in viz p̄fectū / in eadem plenitudinis xpi / more loquendi apostoli ad **Aphe.** iij. **Nihil** distare videtur a seruo. **Sunt** fateor nō nulle in ipso p̄fectu etatis distantie. **Itaqz** aliq̄s dici valz infantulus sicut incipientes. aliq̄s puerulus vt p̄ficientes. aliq̄s adolescentulus vt p̄fecti. **Sed** nunq̄ p̄tingunt in hac regione ad plenā virilē etatē. crescant i deū moriendo necesse est. **Infantulos** dicim⁹ nō / uiter ablutos ⁊ renatos p̄ baptismum aut penitentiam q̄ ad p̄mū articulu vel titulu. **Puerulos** maiusculos qui p̄ficiūt ad virtorum expugnatiōem q̄ ad scōm. **Adolescentulos** deniqz qui cū beniamin adolescentulo sunt in mentis excessu p̄ liberaz diuinorum cōtemplatiōem et fructiōem q̄ ad tertium. **Cōtra** eos nihilominus cōturbant sepe oēs insipientes corde / quasi serui sine regale sacerdotiu. regnū et sacerdotes filij ⁊ heredes. **Quibz** oia dedit pater in manus

D Collocatis fundamentis nre collatio-
ne plus inania et sonora q̄ vera et solida vi-
deremur attulisse. sup edificare. ppositū erat
tres monitorias orationes/cū suis cōside-
rationibz moralibz et speculatiuis/confor-
miter ad trimēbrem p̄cipatiōem iuris p̄-
expositam. **P**rima ōro de iure in monar-
chatu p̄ ablutiōem gr̄e que regenerat. **S**e-
cūda ōro de iure p̄ humiliatiōem q̄ trium-
phat. **T**ertio de iure p̄ refectiōem sacramē-
tale q̄ deo vnit et incorpat. **E**go aut̄ anī-
aduertens materiā hāc latissimam/ quam
nō pateret p̄ntis collatiōis breuitas exēq̄-
cōtentabor de primo nūc de titulo/ ōrdem
cū suis considerationibz tenere. de reliq̄s si
vita comes fuerit/ in posterū differere pro-
posui. **S**ic igitur exordior. **N**oli pre-
cor ōronalis sp̄s. noli gratiam negligere
quam offert tibi pater/ ip̄ te monarchā sta-
bilire. ip̄ te tibi omnia in manus dare dispo-
suit. tantūmō laueris ab iniquitate tua et
ab oibz inquinamentis tuis ablutus emū-
deris. **A**udi (o rationalis sp̄s) etsi gr̄ades
rem tibi p̄cepisset pater. tu tñ facere debue-
ras. q̄sto magis q̄ dixit tibi. vt laueris sep-
ties. i. p̄fecte. et mūdaberis a lepra peccati.
et te heredem suū/ te monarcham oīm con-
stituet/ et oia diabit tibi i manus. **A**duero si
nō lauero te inquit/ non habebis partem
mecū. **H**ortenda nimis cōminatio. **N**on
habebis p̄tem mecū. **E**t quam p̄tem. p̄tem
de qua p̄pha exultat gloriabūdus dicens.
Pars mea deus in eternū. **P**ars hec ē mer-
ces magna nimis. hereditas p̄clara. imo
omne bonū. p̄pterea nō te cōturber nomen
pris quasi tue aliqd̄ auiditati vel monar-
chati derogetur. qm̄ si pars ista deus est si-
cut est. quis negauerit possessorem ei? h̄re
dñūm bonoz oīm aggregatiōe p̄fectum?
Vere felix ablutio cui ps tal' tāta portio tā
insignis p̄statur hereditas. **A**tende tibi
o fidelis sp̄s si primam baptismatis ab-
lutiōem incoinquinatam seruasti. tecū be-
ne actū est. lauari non eges. mūdus es tot?
filius et heres existis. **S**ed si rursus intin-
ctus es sordibus peccatorz. si volutatus in
sterquilinio flagitorz/ nō despēs. qm̄ tibi
reliquitur p̄nialis ablutio p̄ peccatis et ad
gratiam regeneratio. **P**arua ne tibi videt̄
ista patris dignatio. parua ne tam facilis
ad hereditatem p̄ditam reuocatio. **L**aua-
te et mūdaberis et mūdatus heres eris. **L**a-
ue caue. ne abutaris tante mie largitate. q̄

niam tanto detestabilior vtiq̄ erit trāsgres-
sio: q̄sto erat impletio facilior. **P**recinge
re igitur fidelis spiritus. p̄para peluim cor-
dis tui. que sursum patula sit/ p̄ celeste defi-
derium. et non euerſa humi. p̄ cupiditatez
terrestrium. **E**ūciatur ab ea omnis aliena
repletio. p̄sertim acruus grandis/ aut lapi-
dosarum aut lutosarū cogitationū et affe-
ctionum. alioquin aquam mūdatiuam/ q̄
modo suscipet: quō cōtineret: tota dilabe-
retur. tota foras efflueret. **D**ec aqua (si ne-
scis) aqua est tuarum piarum lacrimarū
hauritur ip̄a/ a pu teo cōtritionis p̄funde-
ciuato p̄ acutum ligonem meditationis/ et
situla fidei illam continet. corda spei surſū
trahit. fornat ardens charitatis eam cale-
facit. miscet cineres recordatio peccatorū.
Tale sibi lauacrum quotidie p̄parabat
inquit rex. **L**auabo inquit p̄ singulas no-
ctes lectum meum lacrimis meis stratus
meus rigabo. **V**ult ecce christus pater no-
ster lauare tibi pedes. noli phibere. sed dic
cum petro. domine non tantū pedes affe-
ctionum/ sed et manus opationū et caput
cogitationū. **L**auas quotidiana soliciu-
dine manum corpalem aut tunicam/ sit tibi
queso cura vigilantior de anima tua/ q̄s
de manu vel tunica. **N**on sis ozo piger ad
lauandum animam tuam p̄ cuius lauatio-
ne/ christi sanguis effusus est. **N**on vis ha-
bere immundam domū imūdum vas. im-
mūdum seruum. immūdum caligam/ imū-
dam animā habere quare nō refugis? **S**it
tibi carior anima tua q̄s caliga monet **A**-
ugustinus. **P**orro cōfessor noster locū te-
net christi/ ostendende illi sunt sordes no-
stre. quas p̄ absolutionis manum tangit et
abluet. et linteo satisfactionis absterget.
Linteam istud satisfactionis triplici filo
vel stamine cōrectum est. **F**ilum aliud est o-
rationis. aliud ieiunij. aliud elemosyne sa-
lutaris. **V**is ergo habere p̄ez cum christo
vis omnia tibi in manus dari? **R**ūbis vo-
lo. et vade volo. **E**t ergo taliter munderis
et in filium mundatus et tersus adopteris
necesse est. **S**ed heu qualiter et ampli-
iudam reprobū imitantur q̄ plurimi. q̄
rum corda que demon occupat/ nulla de-
uotionis vnda subintrat. proditores sunt
hipocrite sunt. fures sunt aut et sacrilegi. ec-
clesiasticorū loculoz raptorū. p̄pterea q̄c-
quid exterius agatur circa eos/ remanent
intus sordidi. **N**ulla eos predicatio. nulla

Herino de dominio euā.

horrende damnationis interminatio. nullum diuine dignationis et humiliationis obsequium. nullum beniuolentie signum osculum vel alloquiū. nulla postremo bonorum societas a preconceptis facinoribus plus quā iudā absterrent aut reuocāt. Quā obrem nihil eis dolor de commissis. nihil confessio. nihil restitutio sicut nec inde proficiunt. **Palā** est ratio. **Deest** quippe spes venie. que in dilectione iusticie et in nō peccandi deinceps pposito / collocat. **Ros** vero salubriori credentes consilio (o pda / ri et eruditi viri) lauemur obsecro et tergamur interius a sordibus que sunt in pedibus affectionum. quatenus abluti efficiamur de seruis domini. de exilibus ciues a de abdicatis / filij et heredes. heredes quidem dei. coheredes autem christi. quibus p inde omnia dabit pater in manus. fiat / at. **Circa** p dicta mihi quatuor digne cōsideranda per modum quaduplicis pulcritudinis veritatis / inspicio.

Prima cōsideratio

Abluti p gratiam / omnia sunt cōia. **Per** spicua est p batio ex pmissis. **Eoz** nempe quilibet heres est et coheres christi. **Dira** tur hoc aliquis. miretur potius quā legit quā multitudinis credentiū erat cor vnum et anima vna. **Act. iij.** Si cor vnū et anima / immo vnum corpus et vnus spūs (pūt lo / quitur apłs ad Eph. iij) Quid cōuenientius quā vt eoz sit vna p sūs hereditas. vna dominatio. vnus castus principat. **Hoc** mihi sensisse videtur ppheta dum gratia clamat ad deum. **Particeps** ego sum omnium timentium te et custodientium te. et titulum subdit. **Visa** tua dñe plena est terra **Hanc** veritatem agnouit egregius doctor **Aug.** dum posuit iure poli omnia esse cōmunia. **Iridebit** scio sniam istam aliquis hō quā nō capit ea que dei sunt. **Stulticia** est eni illi. **Cor. ij.** **Ercecauit** enim eum cupiditas. que ad oblatrandum ora larat. **Obij** cit stomachans et sibi sapiens. **Si** iustis omnia sunt cōmunia. ipi nihil rapere. nullum furtum facere poterunt. vtentur enim re sua. **Porro** nullus est co ditior. **Sed** et nullus a iustis quā poterit auferre vel tollere. et quo res manebunt sue / vbi quā trāsferre eos contingeret. **Sunt** quippe domini omniū. **Deniq** ius erit cōmune apud omnes sup vxoribus. seruis et ancillis et fili-

bus. **Sic** in errore; Socratis relabemur et has absurditates ferre quis poterit **Sic** palogifiat aliquis homo. sicut ad illum de quā refert **Gene. vij.** de beneficijs. **Quod** si deoz sunt omnia / nihil erit sacrilegiū. et ablatio quelibet nihilominus sacrilegiū dicit. vbi deductio posita est / et sicut solutio. vbi expressa est senece sententia quā iustis omnia sunt cōmunia et pulcre deducitur. **Hinc** veritatis sup cantica **Bernardus** attestat. **Fal** luntur oppositū sentientes. quā solum attendunt acceptiōem dominiū politici et ciuili / grossa; atque palpabilem. nihil de dñio naturali et originali. nihil de gratuito et euāgelico cōcipiūt. **Tradit** magnus albertus et ita est quod didici a puero: circa p cula res hoim actiones / vix aut nunquā possunt aliquid subtile altū et abstractū concipere: oia ad sensum referunt et expientiam quā agere / maximū esse veritatis adipiscende impedimentum posuerunt plato in thimēo. tullius in tusculanis questionibus. et **Augustinus** in de vera religione. **Alti** igitur repetentes dicamus p elucidatione pcedentiū et sequentiū: quā dñs qui vniuersitatis dñs est iure plenissimo creatiōis cōseruationis et gubernationis **Deute. xxxij.** **Cōmunicauit** dominiū suū creaturis / cāpacibus dñij. que p pte sunt creature rationales sole. quibus vti et frui / optet reb; alijs: assumendo eas in sui facultatem. **Ad** naturam sic cōditam in ratione et arbitrio et tali facultate / consequitur dominiū quod appellamus naturale vel originale. **Hoc** fundamentum est in statu innocentie et p mulgatum. **Gen. i.** **Subijcite** terram etc. **Denurpatum** est p peccatū. sed restauratū ipi **Hoc** post diluuiū **Gen. ix.** **Ad** hoc et sup hoc dominiū vt pfectum integrū sit / sup addēda fuit gratia et plena / sancti spūs cōmunitatio. **Ex** quibus resultaret titulus ad optiōis filioz in quo clamamus **Abba** pater **Ad** **Roma. vij.** **Iste** est titulus secundissimus supra quem fundatur dominiū gratuitum et euāgelicum. p quod creatura rōalis habet ius p pinquū sup res quasi lib; inferiorēs. ad vtendum eis debite et libere / p fine suo cōsequendo. **Diximus** ius p pinquū. ppter pdestinatos peccatores. habentes ius remōrum et impedimentum p peccatum. **Additum** est sup res quasi bet inferiorēs. quā p pte dictum dominiū non habet locum sup res excelsores. quā

sub sensu aliquo tropico dici possit creatura rationalis hmoi habere dominium in deo per gratuitam eius communicationem. et dignatiuam condescensionem ipsius ad faciendum quicquid creatura rationalis / rationabiliter voluerit. quemadmodum dicimus amicoꝝ idem esse velle et nolle. Taliter haberi et dari spū sanctus dicitur fm determinatiōem sanctorū. Et habetur dis. pū. primi sententiāz cum ibidem tractatis per doctores. Plus etiā videtur concedere scriptura sacra Josue. xiiij. vbi dicitur qd stetit sol / obediens deo voci hominis. Hoc modo dicebatur dominus teneri per Moysen et alios sanctos / cum nequaquam ageret cōtra eoz vōtum et ordē. Sed et neminem esse qui sibi obstitet / conquerebatur deus in pphetis. Deinde subiunctum est per rationabiliter voluerit. quoniam deratione dñi r dñationis est. qd nō potest quis irōnabiliter vri reb / suis / manens dñs Alioquin non esset dñs vsquequā pfectus ipse deus / cui repugnans est omnis abusus in suo dominio. Sed et neq̄ ab iniūto tolli tale dominium. plusq̄ neq̄ a gratie titulo nisi prave consenserit / spoliari. Hinc affirmat ap̄ls qd neq̄ mors neq̄ vita neq̄ creatura alia poterit nos separari a charitate dei. ad Roma. viij. qm̄ etiāz ip̄s diligentibus deum qui filij sunt p ad optiōem et lori p gratiam / omnia coopantur in bonum. Sic omnia / vt omnis tribulatio / omnis rapina bonoz / omnis aduersarioꝝ inuisus. Ipsa deniq̄ mors corp̄alis / seruiunt et militant p iusto tanq̄ p vniuersali monarcha. Dicam mirabilius ip̄e etiā infernus damnatoꝝ / horrēda illa supplicia / imo alioꝝ casus et peccata / ad vtilitatem ei⁹ agonisunt p̄sunt / obsequantur. Excedo mensuram veritatis / si non hoc asserat p̄pha regius Metabitur inquit iustus cum viderit vindictam. Ecce de pena qualibet / manus suas / lauabit in sanguine peccatoris. Ecce de peccato vri / litas pueniens. Qd si adhuc tardior es ad credendum hec omnia. accedat apostolus et testimonium plane dicat. prima Corintheo. iij. Omnia nostra sunt siue paulus siue appollo / siue cephas siue mundus / siue vita siue mors / siue p̄sentia siue futura omnia nostra sunt. Quid queris amplius. q̄ / le tibi vis testimonium apertius. oia nostra sunt etiā mors. Quo pacto sic dicis

Opaulē: quia nimirum p moꝝtes quasi p militem officiosissimum iustus adipiscat triumphū beatitudinis eterne. Iustus in sup per alioꝝ tyrannidem et facinora ppetua securitate coronatur. Ita liceret ostendere (si vacaret) per singula. de vxozibz de diuitijs. de agro. de celo. de terra et mari qd omnia sunt iustis ablatis p gratiam / verissimo dominio ad omnem vsū licitū put congruit et pficit consecutioni finis sui / iuxta pmissionem christi. Math. xij. Sic de fama vel infamia. vel de nobilitate vel ignobilitate. de nuditate et abūdātia deducit ap̄ls. ij. Cor. vi. vbi oia talia vocat arma iusticie a dextris et a sinistris. Si arma. nonne adiutoria? Sed aduertite qd dixit arma non simpliciter sed arma iusticie. qd ex eius titulo robur habent. Nō oberrauit in hoc / a traditiōe sup̄mi legislatoris nostri / qui subtili verbo / monarchiam hanc fundauit in eodē titulo iusticie. Da thei. v. Primū querite regnum dei et iusticiam eius / et omnia adijcentur vobis. Iusticia regni / est gratia. ad quā sequit̄ possessio oim. vt v̄m sit. Math. xij. et Luce. xix. Qui hz. s. charitatē et grām dabit ei et abū / dabit. Habem⁹ igit̄ patefaciū qd ablatis p grāz oia sunt cōia et oia dedit eis p̄ i mā

Secunda confide

ratio principalis nostra est. Pulcior ē dñatio / fecundior atq̄ diuini⁹ q̄ ex titulo gratie. q̄ ea q̄ ex titulo ciuilibz aut politice iusticie oritur et accrescit. Remittemus quid p dñū ciuile et politicū importatur et qd p gratuitū seu euāgelicū ne p ignota vagemur. Ciuile dñū est ius fundatum in traditiōibz hūanitas adiuētis. introductū occasiōe pcti. incōicabile simul et ex eā pluribz dñis et abdicabile / seruata iusticia. Gratuitū vel euāgelicū dñū describit̄ per tren oppositas cōditiones. Nā est dñū fundatū in lege dei et ab eadem immedie / te cōstitutū / quotlibet dñs ex equo secū cōpatiens. et in abdicabile seruata iusticia. Conferamus mutuo istas tres cōditiones / contrarias. et que preclariores sint / facilliter agnoscemus. Gratuitum siquidem dominium immedie constitutum ē a deo et ante peccatum. p̄supposito tamen qd adā fuerit in grā. Ciuile neq̄q̄. qm̄ si nē la fuisset trāgressio. si p̄terea nō eēt effrenis hoiz cupiditas. cui etiā ip̄e de⁹ non sufficis

Sermo de dominio euāge.

predium tantum et tam grandis portio: nullum fuisset inter homines plus q̄ inter angelos/ciuile dominium. Usus est in adā et patebit in gloria. Quamobrem radix infecta est et ergo talis dominij. Hoc aperte in illius executione retentione et acquisitione sapimus. quoniam vix aut nunq̄ absq̄ peccati sordibz acquiritur/retinetur dispensatur. nūq̄ absq̄ curis vlticibz absq̄ anxietatibus plurimis aut lūibus inq̄tis aut periculis multis/suos detinet amatores. Compatitur insup secum nequissimam seruitutem et pessimum sepe collatum est. eis qui pditores sunt veri domini. rei criminis lese maiestatis in eum. sediciosi i ciues regni. homicide sui. et indigni panec quo vescuntur. Qualiter vero et q̄ prietales se dominos appellāt/ipsi viderint. Secus est de dominio gratie qd̄ purum est. letum. sanctum. iocundū. quietum et securū.

Fundatum deniq̄ in regulis diuine artis. non vt ciuile dominium/ in traditio nibz hominum. q̄nq̄ sup̄uacuis/q̄nq̄ nequissimis.

Scōdam differentiam assignat pdicta descriptio/q̄ dominium ciuile/si mul et ex eq̄ est incōicabile pluribus. q̄q̄ diuersis modis. non ex equo cōpatiat plures dominos. vt regem et burgensem vlt̄ militem. Cōsurgit autem hec incōicabilitas ex impfectione artatione grossicie et egestate talis dominij. Non enīz potest diuersis et multis eque plene sicut paucis in vsum suum cedere. Et aduerso gratuitum et euāgelicum dominium/compatitur secū quotlibet dominos/ ppter sui spūalitatē et cōmunicabilitatem et bonitatem/ ad exemplar sup̄mi dominij. qd̄ ex equo communicat se pluribus sicut vni. Hoc est domini charitatis/ latum nimis.

Que charitas non est ambitiosa nec appropriare sibi q̄rit que sua sunt. i. **1o**z. xij. Sic parentes primi nihil sibi ante casum appropriassent sed nec angeli vel beati.

Sic deus absq̄ sui dominij detrimento. coassumit anglos et homines. in quos transfundit monarchialem potestatem. dans eis omnia i manus. Sic demum pater et filius et spiritus sanctus tres p̄sone ex equo plenissime sibi cuncta subijciunt.

Tertia sup̄addit differentia. qm̄ ciuile dñium/ potest abdicari et repudiari/ seruata iusticia. Pōt etiā ab iniuitio tolli. Nam ppter quid aliud quoti die fiunt mercationes/ emptiones/ vendi-

tionem et alie commutationes. Propter qd̄ aliud insup perstrepunt et reboant odiose lites. rabiosa iurgia. improbe contentiones iudicioz forensium/ p̄ repetendo aut tuendo rem suam. cui taliter dominans semet astringit. Et o de^o equissime q̄ta ē in hoc p̄cellentia dignitatis/ in gratuito super ciuili dominio. qm̄ sicut tu deus/ tuum cōmunicas dominium absq̄ depditione et abdicatione sic iusto cui libet/ fas est comparti secum q̄nq̄ libet plures dominos. et nihil depdere. immo extensius habere dominium.

Propterea non habet necesse iustus cōtēdere in iudicio ppter hoc dominium. sciēs omnia esse sua/ vbi cūq̄ et quocūq̄ fuerint transportata siue collocata. Usurpare quoq̄ sibi fas est vocem illam p̄bi cuiusdā ab incensa vrbe sua fugientis/ et nihil bonorum terrenoz secum ferentis. **D**ia mea inquit mecū porto. seuiant tyranni. fortuna feror/ insurgat aduersus iusti corp^o aut bona quelibet extrinseca/ nihil ab eo rapietur quin in suū dominium et cōmodū refuecet et seruiat/ etiā p̄ statu nature lapsē. qz de statu nature integre vel gloriificate/ nulla ē dubitatio. Amplius nulla tale dñium cōtrahit inops auaricia q̄ minus feneret cū deo et primo. bona sua emit et vendit iuxta vsaie pceptū. et absq̄ auro et argento et vlla cōmutione supple ciuili/ vinū cōpunctionis et lac deuotionis et cū deo negociatur de regno celoz. Ex quo et quō negociat. Et numismate pio et aureo charitatis.

Sz de eo qd̄ pri^o suū erat/ q̄ pacto negociari diceat. **Q**z certe illud qd̄ suū pri^o erat vno mō efficit suū plibz mōis. tali negationis fenore. quē admodū speculū cōcauū/ recipiens radiosam solis illuminationē/ illā a se reflectēdo sursum/ copiosiorē efficit et itez itez q̄ lūinosiorē. **N**ō dissimilāia sc̄ta/ cōcaua p̄ hūilitatē/ et tersa p̄ vite mūdiciā. dono dei p̄ gratā redonationē sibi p̄i multiplicat. et in tali donādi meditationē/ exardescit ignis choruse^o et splēdidissim^o diuie illustrationis atq̄ dilectionis. Scūt et p̄ri qd̄ loquimur.

Sic pl^o absq̄ vlla estiationē adq̄rit liberalitas/ charitas erogādo et cōicādo. q̄ referuādo et appropriādo possit auara sordida et tenacitas. De qua vere et p̄hice Hieronimus enunauit ad Paulinū/ q̄ ei deest tā qd̄ habet q̄ qd̄ nō hz.

Sic postremo fructū vberiorē placidiorēq̄ recipit iustus ex diuitijs alienis. et auro et margaritis et

equis thesauris et alijs. q̄s plerūq; solus ci-
uilitate talium dñator et amator. Hoc et al-
to intuebatur sapiens dum ait *Eccl's. v. q̄*
qui diligit diuitias/fructū nō capiet ec eis
Fructus diuitiarū est redemptio anime p/
prie et sufficientia et satietas atq; securitas
Hos fructus magis capit iustus/alienas
diuitias vel contemnendo vel p eas in dei
laudem assurgendo. q̄s pprietarij. q̄ tñmo/
do capiunt spinas curarū pungentiū et tri-
bulos anxiarū occupatiōis. **D**ebz hec
consideratio plurimū cōpescere animū be-
ne institutū et moderatū ab appetitu an-
xio/grandis possessionis aut amministra-
tionis ciuilib. qm̄ peccatorū maculis/con-
trectantes inquinant. aut saltem peccandi
periculis inuoluunt et innectūt. nō satiat
hoiem. excuriant potius nouis cupidita-
tibus et curis superfluis. Et ubi sunt opes/
ibi sunt et qui cōsumūt eas. **A**gnoscat
ut arbitror et hac differentia triplici/quo-
niā pulchrior est dominatio secundior at-
q; diuiniōr/que ex titulo gratie q̄ ea q̄ ex
titulo politice aut ciuilib iusticie/ozitur et
accrescit. Possidet igitur ecclesiasticus mōar-
chatus absq; tali multitudine dñioz ciuili-
lium/qualē aspiciamus esse pfectior et xpo
similior qui dñij exercitiū a se penitus ab-
dicauit. **C**onfundit postremo hec p̄cla-
ra/veritas/stultam auariciam nostram. cō-
fundit et crudelem inuidiam. Vere et pprie
stultam dixerim auariciam. que gaudet so-
la appropriatiōe eoz que diuinius habē-
tur cōsa. Sed nōne crudelis nōne mōstru-
oso silis inuidia. q̄ bona sua aut q̄ sua eēt
si uellet/odit q̄ i alijs adesse/aspicit mordz
lacerat cōsumit et dissipat. **P**rofecto si quis
bene p̄dicat/siquis gloriose opatur/siquis
etiam miraculis claret/omnia hec mea sūt
omnia hec ago in primis tantūmodo/vi-
tam et titulū gratie/inuidie culpa non de-
struat. **S**ilitudinem offerat *Apl's. i. Co-
rinth. xij. Et ad Roma. silr. xij. de corpore ve-
ro. in quo manus opatur. p oculo. et de ma-
nu uidet oculus.*

U **Superaddamus**
tertiam cōsiderationem ostendentem ex p̄-
missis. Qualiter idem homo /est in vnum
dives et pauper. Vel ut ap̄lus loquit. *Ni-
hil habens et omnia possidens. sciens ha-
bundare et sciens penuriam pati. et in altis-
sima paupertate superabundans. ij. Coz*

viij. **H**oc ita concipiendum est ut idē ho-
mo sit pauper mūdo/et diues in deū. Sic
enim loquitur christus. *Lu. xij. Nihil ha-
bens (saltem quo ad affectum) ciuiliberpo-
litice. et omnia gratuite possidens. Ta-
les inuenimus omnes iustos/nolētes vti
rebus sū traditiones humanas/defendē-
do eas in cōtentioso iudicio/pp̄ter curas i-
extricabiles que dominū tale ut plurimū
consequuntur. *Matth. v. Sufficit eis titul⁹
gratie. et volenti tollere tunicam aut bene-
ficiū/dimittit et palliū. aut ip̄o factō si expē-
dit aut sic agere. p̄mpt⁹ et p̄parat⁹ est ani-
mus. i. *Abimo. ij. habentes alimenta et q̄-
bus regantur/his cōtenti sunt. Etiam si di-
uitijs omnib; terrenis epulentiissimi vide-
antur. **E**rit igitur tales (dicet nobis ali-
quis) soli religiosi et paupertatis p̄fessores?
Nequa q̄s ita necesse est. nō oportet ut vo-
to aut cōuersationis mutatione res a se ter-
renas abijciant. **P**auptas est introitus in
animo sibi bñ conscio que effagans tyrā-
nidem seu am cupiditatis/dilatat regnum
charitatis. et ambulare facit in latitudine i
innocētia cordis sui. que est gratia. **H**ic
attendite doctissimi et sapientissimi viri. h
intelligite. qua ratione priores argutie car-
naliū/facili distinctione solūntur. Nam
etsi iusto omnia sunt communia et data
in manus/non oportet q̄ in iure fori/aut
ad omnem vsū ciuilem/qui sibi frequen-
ter abusus esset. sed iure poli/et ad vsū cō-
formem principijs diuine iusticie. **A**n-
aduertite rursus obsecro que admodū ois
peccans/in eo q̄ re aliqua puerse vni/in-
iuriatur cuilibet iusto tanq̄s fur et raptor rei
sue. Est eni furtū/cōtrectatio rei aliene/in-
uito dño. **T**ractat aut in iustus/abutendo
re aliqua/rem illam que iusti est/ipo nō cō-
sentiente. nam cōsentiedo peccaret. **H**ec ē
radicalis rō/cor fraternalis correctio/cui-
libet iusto cōpetit. qm̄ de re sua agit dñi pec-
catur. **I**n hoc vere cōperi. pp̄tissimū et phi-
cū esse intellectū iacobi dicētis/q̄ q̄ in vno
offēdit/fact⁹ ē oim re⁹. *Jaco. ij. Nā peccās
in vno/peccat in oēs. tremēda nimis s; va-
fina. Peccēs in vno peccat in oēs. imo i ip-
sum celū et oia q̄ celi ambitu cōtinent. **H**is
audire hoc ab ore vni⁹ q̄ abierat i regiōem
lōginquā dissilitudinis q̄ ad se reuert⁹ a q̄
pri⁹ q̄ lōgissime aberrauerat dicebat **S**ur-
gāt ibo ad p̄z meū et dicā ei. *ps̄ peccau i
icelū et corā te. **Luce. xv. Si rō placet/cam*******

Sermo de dominio euāgeli

accipe. Homo itaq; p peccatum. se et res q
bus abutitur surripit vi q̄tum in eo est ab
alijs. abrūpens membra corporis mistici/ et
integritatem vniuersitatis violans. Per/
uertit insup armoniam vniuersi velut cor
da discors in cythara. aut fistula mutata vl
stridula in organo. Infirmat exercitiū ex
ercitiū spūalis milicie tanq; fugitiuus z p
ditor. Subtrahit deniq; iuuamen z dilec
tiōem z ptem regis vel regiminis. et ordi
nem subuertit aliter q; debet ad oia. At e/
cōtra iustus pdest oib; veluti membrū vi
uar z ps cōgruens suo toti. sicut corda so
nora z fistula suavis. et insup miles fidus
atq; vt adiutor fortis et rector oim sollicit⁹
sciens qm plus abborret gratia oculū q; na
tura vacuū. **O**pponet cōfestis nobis ar
gumentator aliq; subtilior/ quō iustus sit
iniuria fraus z rapina z peccatū in eos/ si
p ipis militare oia pbatū est. Si preterea
Abūf. z Sene. validissimis rōib; pbaue
runt hoc q; nemo nisi a seipō leditur. itaq;
in sapiētem nulla cadit iniuria. et ita pba
tum est. cōsentio. Non enim sit iustus inui
tis se iniuria vel lesio ex alijs improbitati
bus. sed fieri querit aut fieret si nō omps sa
pientie diuine virtus/ de peccatis aliorū/
bona p iustis eliceret. Attingit enī ipa a fi
ne peccati nouissimo/ vsq; ad finē primū/
qđ dñs est/ fortiter/ et disponit omnia sua/
uiter. facit quoq; vt fm dicit Gregorij qui
in cunctis delinquit/ in cūctis feriant/ vt
vez sit illud Sapie. v. Pugnabit cōtra in
sensatos orbis terraz. Nunqđ nō hoc iu
stissime. Toto siquidē orbe terraz in dñi
sui cōtumeliā abusi sunt et omnia q̄tus
in eis fuit/ iniuriam eius puerissima libi
dine contorsērunt. Ita peccator/ est ille al
ter bismael/ cuius manus cōtra omnes et
manus omniū cōtra eum. Ita iustus ē do
minus z tectum iudiciū suū. qm cōtra nos
peccatores maledictiones sterilitatū z alia
rum pestilentiaz multiplicium inducit. ar
mando creaturas/ in obsequiū nostrū con
ditas/ ad vindictam. sicut traditur diffuse
Deutero. xxxij. Et sicut tempe passionis
ex horrore iudaici facinoris/ tota vniuersi
tatis armonia turbata est. **Q**uereret ad
extremū forsan curiosior aliquis. si iustus
ex equo sunt omnia cōia/ duo tales extre
mum famis piculū incidant/ nec habeant
p̄ter panem vnicū/ p quem solus eoz pote
rit sustentari. cuius erit panis ille? Respō

deo q; iure recto/ occupati cōcedet. **D**ors
vero/ p alio pereunte/ militabit. et seruiet i
bonū suū amplius fortassis/ q; alteri p̄is
comestio pficiat. qm in patientia sua pos
sident aīam suaz. securus in celo. q; ille i bre
ui moriturus odioso moribundoq; corpe
non securus seruat. **P**erges vltra quere
re casu paululū variato. Si sit alter iniu
stus. habeat tamen titulum ciuiliū domi
nij sup panem illum/ et iustus nequa q; in
cuius vsu cedit panis ille. **V**ideri potest
q; iusto. p titulum gratie in quo uertus ius
et deo placidius sibi fundauit z q̄sinit.
Sed hec et similia subtilioris indagatio/
nis/ scholastico exercitio dimittentes.

Donamus quartā

et hanc extremam considerationem tempi
huius dominice passionis cōuenientem.
Monarchatus ex titulo gratie consur
gens/ fuit restitutus p christi passionem ex
tensius et vberius q; fuisset ante peccatū.
Extensius dixi. qm infernus damnatorū
hominum et eorum multitudo atq; pecca
ta non fuissent. Sunt tamen de dominio
iusti. et ei militant ad coronam z gaudiū z
cautelam. Accedant ad hanc monarchiaz
omnia christi facta dicta z exempla. sacra
mēta insup omnia. Postremo noue legis
mysteria. **A**d hunc sensum ausus est di
cere Grego. O felix culpa eue. Quare felix
nō itriseca bonitate vt ceca emulatio culpa
bat. sed extrinseca denominatione. qz tales
et tantum habuit redemptorem. Aliter q̄p
pe non fuisset deus homo. non virgo ma
ter. non humana natura sup angelos col
locata. et similia multa. Sed neq; fuisset
iusto omnia data in manus/ altero dupli
ci iure et titulo p̄memorato. titulo videlicet
debellationis z conquestus. z titulo sacra
mentalis restitutionis. **V**erum sentio
vos incliti domini/ finem loquendi ratio
nabiliter expectare. Parebo libens. ne pa
riam fastidiū. Expectare tamen prius oro
patimini. Utinam sapereut z intelligerēt
quattuor has veritates pulcherrimas/ eccle
siastici nostri tempis. illos loquor impro
bos/ q; sp̄eto z calcato mōarchatu ḡe di
tissimo/ cecos se ad inopē z languidū ciui
litaris titulū coniecerunt. toti funditus in
cubuerunt bñficijs sibi p fas p q; nefas q;
coacernendis p discriminē certissimū z pdi
tionem animarum suarum et sepe alienaz

Preponunt filiatiōem immūdam mundi
 immo iugum ferreum diaboli/filiationi z
 iugosuaui xpi. Prouocāt in flagitijs spur
 cidis/et rapinis sacrilegis/audacter deum
 cum dederit omnia eis in manus. put apō
 Job verbū est. Extollunt sibi titulos ca
 ducos anctios z egenos. Ille huius ciuili
 tatis z possessionis. ille alterius. quibz ade
 ptis/dicit quilibet talium cum angelo lao
 dicie Ecce diues sum z nullius egeo. et ne
 scit talis quid exprobrans Iohes subinfe
 rat/ q miser est et miserabilis et paup et ce
 cus z nudus. Qui militant omnia ad
 oppugnationem sui/non minus prospe
 ra et aduersa. In p̄speris resoluuntur seg
 nicie et luxuria. In aduersis p̄ impatienti
 am et murmur non subsistunt. Quare sic z
 Quoniam titulum gratie cōmodissimum
 z p̄clarissimum quo habito dantur nobis
 oia in manus/longe p̄ficiunt. Quisqz
 adest grossiori generosiori supbia et ambi
 tione dignus. Quisquis latius et insigni
 dominari querit. quisquis impiofius ardē
 gloriari. pergat huc facile. iter apertum est
 paruum. latum. pulcherrimum. Nō necesse
 habet vt euagetur anctius aut turbetur er
 ga plurima. tantūmodo lauetur ab inq̄na
 mentis suis. seruet gratie titulum. omnia
 dabit ei pater in manus. In p̄senti quidē
 non absqz discrimine belli z milicie multe
 Nam hic/ vbi terra vbi guerra tanqz nihil
 differt a seruo sed p̄stabit in futuro. Spe
 rer equanimiter cum pace et tranquillitate
 p̄petua. ad quam nos intromittat ille qui
 habet omnia in manibz dñs noster Ihus
 christus qui est deus benedictus in secula
 Amen.

Finis.

**Carminen de volun
 taria paupertate.**

O Pauperies iure beata
 Que voce Iesu celica regnas
 Dum spiritui grata/nec horres
 Dum sufficiens letaqz degis
 Diuina tibi gratia dat ius
 Veri tituli. quo/dominatu
 Pleno valeas omnia vri.
 Sub lege sua subdita queqz
 Primo statui nonue fuere
 Si principio querere regnum
 Noris domini/cuncta sequentur
 Est pauperies indiga panis

Benedicat egens fiat oportet
 Pandit miseram se querulamqz
 Dorbo senio torpore fractam
De u pauperies nomine solo
 Que corde tumes perdita luxu
 Effrons graderis voca procaci
 Succis nitidis. veste fluenti
 Seruice riges. naribus efflas.
 Quis ex alijs viuere lanta
 Qui non dederit/murmura rodīs
 Discrimen habet fama negans
 Vos effugite credite mordet
Est pauperies officiosa
 Que parca sibi largiter amplas
 Dispensat opes. vlibus aptans
 Discreta p̄ijs. curat/bonesto
 Frugiqz statu/plebe placere.
 Alamas decus hac/liuide pompas
Aedens p̄ijs/altera/viuit
 Cōmune tenens/more priorum.
 Bazas medias spernere pro/sus
 Nolo. fragilis terrat egestas.
 Heu sim per eam sordibus excors
 Furis lacertis corde molestus
 Liberqz minis corda tenere.
 Finis.

Sequitur alius ser z

mo per eundem cancellarium in cena do /
 mini. ad ecclesiasticorū cautelam et eruditio
 nem.

Tradidit Iesum iudas si
 monis schariotis. Origin
 aliter in sententia Ioh
 p̄ij. Unde sumptum est e
 uangelium p̄sentialiter re
 citatum. De proditore iu
 da de obstinato z incorrigibil/ qz vtar nose
 elico vlp̄dicatore vel ap̄lo vel sacerdote lo
 cutur. Toti meditatioe meatremui. to
 tus horrore scussus sum. recogitā qz terri
 bilis in consilijs deus super filios homi
 num. Videns isuper cum ecclesiaste opa
 dei mirabilia valde. qz nemo possit cor /
 rigere quem ille despererit. Si claudit/ qz
 aperiet. Si mittit cristallum obduratio
 nis. a facie frigoris eius qz sustinebit. Si
 diabolus cor subintret. nōne sicut mallea
 toz incudē indurat illd. ita vt rideat vibra
 tē dānatiōis hasta. vertunt sibi in stipulā
 lapides funde. nec adq̄scit cui qz p̄cibz.
 Judas in exemplo ē. que nec efficacissima